

KŘESŤANSKÝ ZPRAVODAJ

Boží nekonečnost

vzala na sebe lidskou stísněnost.

Blaženost

vzala na sebe smrt.

Ale právě toto temné světlo víry,
ono jediné dává našim nocím

jasno

jediné dělá naše noce

svaté.

Heřmanův Městec

Velikonoce 2017

SLOVO O KŘÍŽI JE BLÁZNOVSTVÍM ...

Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kteří hynou, ale nám, kteří jsme zachraňováni, je mocí Boží.

1. list Korintským 1,18

Ježíšův kříž vyvolával od počátku rozpaky. Co má společného kříž se životem kromě toho, že ho ničí? Krutý popravčí nástroj znamená smrt. A přeci křesťané od počátku o kříži mluvili. Kristův příběh sepsali do evangelia, jehož významnou část zabírá právě cesta na kříž: Jidášova zrada, rozloučení s učedníky, getsemanská prosba o sílu, zatčení, výslechy, týrání a nakonec smrt.

Církev předává „slovo o kříži“. Je to slovo o lidském neštěstí. Tak snadno se může život pokazit. Potupně zemřel i samotný Ježíš, který spoléhal na Boha jako zdroj života. A tak se už odedávna mnozí ptají: Nač mu byla jeho víra? Jakou pomoc nabízí ten, který byl popraven? Vždyť je to bláhové, je to bláznivé čekat záchranu od Ukřižovaného. Leckdo odmítá křesťanské „slovo o kříži“, poněvadž nechápe, jak by cizí utrpení pomohlo řešit mé vlastní trápení. ***Slovo o kříži je totiž bláznovstvím*** tomu, kdo hledá úspěšný život bez bolesti.

Velikonoce jsou zvláštní a protikladný svátek. Mísí se zde neštěstí kříže a radost z prázdného hrobu. Pro nás stejně jako pro apoštola Pavla neznamená kříž zoufalý konec. Pavel dokonce kříž provokativně nazve ***Boží mocí***. Díky Kristovu kříži můžeme hledět až za smrt a vidět vzkříšení. Proto se kříž stal znakem křesťanství. Přes velké trápení ukazuje kříž ke krásnému cíli - k odpuštění, k životu obnovenému, k setkání těch, které smrt rozdělila. A to je výhled, který potřebujeme.

Přeji vám, ať spolu s apoštolem i skrze kříž dokážete zahlédnout moc Boží lásky, která obnovuje život.

S přáním radostných velikonoc

Jan Plecháček, CČE

VELIKONOCE JSOU SVÁTKY VÍRY

O Vánocích se radujeme, že se Bůh stal člověkem. O Velikonocích vyznáváme, že člověk Ježíš je Bůh, Boží Syn.

Nebylo to úplně snadné tehdy a není to snadné nyní. Jak svědčí evangelista Jan, Ježíš ve střetnutích s představiteli izraelského lidu otevřeně mluví o tom, že jeho otec je ten, kterého nazývají svým Bohem. Dokládá to skutky, které svědčí o božské moci, ale jeho odpůrci ho stále obviňují, že se rouhá, když si neprávem

prisvojuje božství. „Ty, ač jsi člověk, děláš ze sebe Boha.“ (Srv. Jan 10, 33) Při vzkříšení Lazara musejí uznat zázrak, a přece se Ježíše chtějí zbavit. Proto Ježíš říká, že nejsou z Boha. Kdyby opravdu ctili Boha, poznali by, že to, co Ježíš zvěstuje a koná, je ve shodě s tím, co rozhodl Bůh, Ježíšův Otec, který svého Syna poslal, aby nás pozval k životu v Božím království.

Pro tuto nevěru byl Ježíš vydán k ukřižování. Právě nyní se ukáže, jak za Ježíšem stojí Bůh, když ho vzkřísí z mrtvých.

Zdá se dnes, že svědectví o zmrtvýchvstání Ježíše a naděje na vzkříšení naše jsou bez odezvy, jakoby nezájmu o život. Stejně tak očekávání Božího království, které není z tohoto světa, jak řekl Ježíš Pilátovi, se jeví ve srovnání s hmatatelným světem příliš vzdálené, zcela nepřitažlivé.

Tady je právě potřebí víry, že Ježíšovo vzkříšení je skutečnost. Víra není pouhé přání, aby to tak bylo, je to přijetí skutečnosti, že to tak je se vším, co navazuje. Že se tak ukázala Boží láska a touha, abychom byli stále s ním.

Víra nás vede, abychom vykročili do ještě nepoznaného jako Abrahám, když se vydal ve víře do země, kterou předem neznal a kterou mu Bůh označí, až tam dojde. Uvěřil, uposlechl a došel cíle. V Božích očích se stal spravedlivým...

Podobně, když Bůh vyzval Mojžíše, aby odešel z Egypta, a zároveň mu řekl, že zakusí jistotu, až se s lidem vrátí na místo, kam ho Bůh povolal. Také Mojžíš uvěřil, uposlechl a poznal skutečnost Božího vedení.

Později apoštol Pavel napsal, že Bůh připravil těm, kdo ho milují, to, co si člověk nikdy nemohl představit. S vírou však tuto skutečnost a naplnění příslibu bude prožívat.

Ta očekávaná skutečnost je potvrzena novou smlouvou. Uzavřel ji Kristus a potvrdil svou vlastní krví. (Konstituce o Církvi)

Povolal lid ze židů i z pohanů, ne podle těla, ale aby podle Ducha rostl v jednotě jako nový lid Boží. To jsou ti, kdo se narodili z přijetí slova - tj. UVĚŘILI v zaslíbení, které Bůh vyslovil. Přesto, že to je malé stádečko, je bezpečným zárodkem jednoty, naděje, spásy. Kristus ho ustanovil jako nástroj vykoupení všech lidí – sůl země.

Začal podivuhodně sám, jako malý pramínek, který však se stal řekou, která se už nedá jen přebrodit. (Ezechiel) Tak se jeví jeho putování od městečka k městečku, od vesničky k vesničce, a nakonec zůstal osamělý na kříži.

A kříž se stal zdrojem požehnání, jediná oběť těla a krve - Beránek, který snímá hříchy světa - zapomenutí na Boha. Obdivuhodná je moc kříže - jediný obětník, jediná oběť smíření a obnovy života, která začala vzkříšením.

Na tuto nauku je spolehnutí - píše sv. Pavel Timotejovi. Kristus přišel na svět, aby zachránil hříšníky, tj. především lhostejné.

Odpovězme si o Velikonocích: Očekávám Boží království ne z tohoto světa, ale přicházející od živého Boha? Najde i ve mně Kristus víru až přijde? Kéž ji najde!

P. Josef Smola, děkan, ŘK

VELIKONOCE 2017

Řekli si spolu: „Což nám srdce nehořelo, když s námi na cestě mluvil a otevíral nám Písma?“

Lukáš 24, 32

Na staré zdi v parku byl napsán text:

Pro občana Nazaretu? Tesařův syn

Pro muslima? Prorok

Pro hinduistu? Avatar

Pro Petra? Syn živého Boha

Pro Marii? Dítě

Pro komunistu? Revolucionář

Pro Piláta? Spravedlivý

Pro ateistu? Etik

Pro farizeje všech dob? Zločinec

Z knihy Juraje Jordána Dovaly Pankáč v kostele

Milé sestry a milí bratři,

o letošních velikonočních svátcích, v této nelehké době, bych Vás chtěla pozdravit a potěšit slovy evangelia o učednících jdoucích do Emauz.

Víme, že se po Ježíšově ukřižování sice rozprchli a báli se, ale nakonec v sobě našli odvahu a usilovali o naplnění Ježíšova učení a poslání. V tom je posilovalo zjevování Páně.

Text z knihy Juraje Jordána Dovaly, našeho brněnského biskupa, nám ukazuje, jak komplikované a různorodé mohou být pohledy i názory člověka na svět, na naše okolí, na naše vztahy... Postoje k Ježíšovi se liší podle

přisouzených nebo volených perspektiv, promítají se do nich velmi komplikované otázky původu, sdílených hodnot, konfesijní nebo jiné příslušnosti. Bylo by značným zjednodušením předpokládat, že vír událostí, uprostřed něhož se ocitáme, lze překonat prostřednictvím jednobarevného pojetí následování Krista.

Uchovejme si i my, učedníci učedníků Páně, víru ve Vzkříšeného, jenž nás ve dnech dobrých i zlých provází a kterého si i o těchto Velikonocích připomeneme. A zároveň se opírejme o svědeckou odvahu a učednickou naději v příštích dnech.

Požehnané a pokojné svátky, pevné zdraví a štěstí vám i vašim blízkým ze srdce přeji

Alena Tučková a Leoš Tuček, CCŠH

*****

Milí čtenáři Křesťanského zpravodaje,

chceme se s vámi podělit o radostnou událost v našem evangelickém sboru.

Bratr farář Jan Plecháček oslaví 2. května své padesáté narozeniny a v měsíci září tomu bude deset let, co u nás v Heřmanově Městci slouží.

Přejeme mu do dalších let hodně zdraví, Boží požehnání a radost z práce na vinici Páně.

Břetislav Netolický

Myslím, že není člověka v Heřmanově Městci, který by laskavého, usměvavého a vždy ochotného faráře Plecháčka neznal nebo se s ním alespoň nepotkal. Proto se ráda za nás všechny připojuji k přání pana Netolického: slunce v duši, pokoj a dobro po všechny dny.

Václava Výborná

*****

Milé sestry, milí bratři,

možná i Vám se vybaví vzpomínka na to, jak ležíte v trávě s hlavou otočenou vzhůru, a po jasném modrém nebi plují bílé nadýchané obláčky - beránky. Tyto mráčky plují a najednou se rozplynou, chvíli jsou a pak nejsou ...

Existence beránků byla vždy pomíjející. Beránci se kdysi obětovali za různá přestoupení, umírali za jiné. I dnes všichni známe slovní spojení „obětní beránek“. Vždy se na někoho musela svalit vina a tomu je tak i dnes. Vždy hledáme příčinu, na kterou bychom mohli svalit chybu, neochotu či neschopnost. Beránek je zvláštní zvíře v tom, že se smrti nebrání, že ten trest, tu vinu či chybu na sebe bere. Beránek je tedy symbolem sebeobětování za druhé.

Beránek se také proto stal symbolem Velikonoc, symbolem Ježíše Krista, symbolem Božího odpuštění, protože Ježíš - Boží Syn se za nás obětoval, vzal na sebe naše viny, chyby, neschopnost - všechnu naši „špínu“, abychom byli před Bohem čisti.

A proto pečeme na Velikonoce beránky - abychom si tu jeho oběť připomněli, abychom si uvědomili, že nás má Bůh rád a abychom skrze to pojídání beránka se s tímto beránkem ztotožnili, abychom vnitřně přijali jeho úděl - ne být tu sobecky pro sebe, ale být tu obětavě pro jiné ...

Ať si tedy svého velikonočního beránka vychutnáte s radostí, že Bůh nás nechce trestat a soudit, ale chce nás milovat a chránit.

Požehnané prožití velikonočních svátků přeje

Zdenka Sedláčková, CČSH

JEŽÍŠOVA TROJNOŽKA

Je Popeleční středa a já stojím nad troskami Jericha. Jericha v Izraeli, nikoli Jericha, známé pražské kavárny. Jericha, slavného města, jehož hradby Izraelci prolomili pouhým troubením na polnice a jež následně, stejně jako mnohá další města na jihu i severu, řádně vyplnili.

„Bůh Starého zákona je krutý, krvavý a mstivý!“ slyším často od křesťanů i nekřesťanů. Pravdou je, že v době, kdy měli Izraelci Jericho napadnout, tam již dávno byly jen rozvaliny a že kniha Jozue, která krvavé dobytí zaslíbené země popisuje, je zřejmě pouhou ideologií jednoho královského dvora (archeologie nelže). Je ovšem ideologií, kterou někteří lidé zřejmě potřebují. Jako třeba onen muž, moravský křesťan, jehož jsem na vlastní uši slyšel pronést pro mne naprosto neuvěřitelná slova: „Já, kdybych měl studnu, ze které by pily moje děti, a přišel by se sem napít se svými dětmi muslim, vzal bych pušku a všechny bych je postřílel.“

Šokovalo mne to, nezmohl jsem se na slovo, ale ono to ani nevadí, protože s takovými lidmi diskuse nemá žádný smysl. Jen jsem přesvědčen, že tomuto člověku nedají jednou pít ani vlastní děti. Sejeme-li smrt, sklízíme smrt. Jsme-li krutí, je to zřejmě proto, že i náš Bůh je krutý. Můj Bůh je však Bohem života. Já kdybych měl studnu, nabídl bych z ní vodu komukoli. Jestliže by Bůh Starého zákona byl krutý, nebyl by ho Ježíš nazval svým a naším Otcem, a tento svět by se již dávno utopil v krvi.

Chceme-li ubrat na krutosti, malosti násilí našich životů, nabízí cestu například doba postní. Správně bychom měli říkat „doba čtyřicetidenní“, v římskokatolické, tedy latinské církvi *tempus quadragesimae*. Její český ekvivalent „postní“ je vyjádřením jen jednoho jejího aspektu. Jejím smyslem je obrácení, jež nás má připravit na obnovu křestního slibu při velikonoční vigílii a její program udává evangelium Popeleční středy.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Varujte se konat skutky spravedlnosti před lidmi, jim na odiv; jinak nemáte odměnu u svého Otce v nebesích.

Když prokazuješ dobrodiní, nechtěj budít pozornost, jako činí pokrytci v synagogách a na ulicích, aby došli slávy u lidí; amen pravím vám, už mají svou odměnu. Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice, aby tvé dobrodiní zůstalo skryto a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.

A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci: ti se s oblibou modlí v synagogách a na nárožích, aby byli lidem na očích; amen pravím vám, už mají svou odměnu. Když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.“ (Mt 6,1-6, 16-18)

Jsem asi blázen, vždy se totiž na dobu postní těším, jenže v tom jsem tak trochu osamocený. Jednou se u piva ptám chlapů v hospodě, do níž jsme spolu zašli po mši: „Jak budete dobu postní prožívat? Slyšeli jsme přece *Čiň pokání a věř evangeliu*, co tedy budete činit?“ Dostává se mi nejrůznějších odpovědí, od „nebudu se dívat na televizi“ přes „nebudu kouřit“ až po „nebudu pít alkohol“ (pije Birell). Jsou to sice předsevzetí obdivuhodná a na mě příliš vysoká, ale přesto se s cílem postní doby zcela míjejí. Co bude s člověkem na jejím konci? Stane se duchovním atletem, který už do konce života nevezme do ruky sklenku? A proč? Bude rád, že se na čtyřicet dní dokázal zkrotit? A co to evangelium, které dalo postní době konkrétní program? Ony předpovědi u hospodského stolu jsou jen dalším důkazem pokřivení náboženskými ideologiemi, které člověk sklízí, neslyší-li radostnou zvěst evangelia.

Od evangelia odtržená ideologie postní doby začíná již tím, že je vnímána jako doba pokání. Ale co je pro tebe pokání? Co to slovo vlastně znamená: A proč se vlastně kaješ? Protože to chce Bůh? Opravdu? A co teda budeš konat? Nebudeš pít, ano. Takže pokání je vlastně sebezápor?

Je paradoxní, že i když se „pokání“ stalo výsostnou značkou určitého pojetí křesťanství, Ježíš toto slovo nikdy nepoužil. Slova „čiňte pokání“ jsou překladem řeckého *metanoieite*, tedy doslova „změňte smýšlení“, ale jelikož Ježíš nehovořil řecky, nýbrž aramejsky či hebrejsky, zcela jistě říkal „*Šuvú*“, obraťte se, vraťte se (zpátky k Hospodinu). Vraťme se však k řečtině: *metanoiete kai pisteute eis ton euangelion*, „změňte smýšlení a uvěřte v radostnou zvěst, (kterou vám nabízím)“, je přece v příkrém rozporu s oním „čiňte pokání!“ Jako by první Ježíšova slova v evangeliu měla být vyhrůžkou! Slova o pokání se do našich myslí dostala přes latinský překlad, kde je Ježíšovo *metanoiete* přeloženo jako *penitemini*, tedy „mučte se, trestejte se“! Co je to „pokání“? Je to mučení a trestání se? Jak se to má k době postní a k Ježíšovu poselství vůbec?

Jsem přesvědčen, že rozpor mezi skutečným Ježíšem a ideologizovanou podobou jeho poselství křesťany hluboce křiví, a že právě tento rozpor je jedním z kořenů nábožensky motivované nenávisti a krutosti, ať vyslovené, či subtilní a skryté. Jeho plodem je totiž strach a nenávist a krutost jsou jen jeho vnějšími projevy.

Evangelium Popeleční středy:

„Navraťte se (Šuví) k Hospodinu, svému Bohu, neboť je milostivý a plný slitování, shovívavý a nejvyšš milosrdný. Jímá ho lítost nad každým zlem!“ (Jl 2,13), je kontext Boží lásky k člověku. Ještě když jsem pracoval ve farnosti, vždy jsem lidem říkal: Nejkrásnější nocí v roce je Velikonoční vigilie, tedy velikonoční *bdění*. Musíme se na ni dobře připravit, abychom ji mohli prožít s radostným srdcem. Máme na to čtyřicet dní. Připravit se, abychom mohli plně a osobně prožít Ježíšovu smrt a vzkříšení. Evangelium nás k tomu chce navést.

Ježíš, jelikož byl Žid, v evangeliu hovoří o třech pilířích židovské zbožnosti, které člověka nejsilněji a nejlépe vedou k Hospodinu. Jde o modlitbu, půst a almužnu. Jsou jako trojnožka, jeden bez druhého nemohou fungovat. Ježíš jim souhrnně říká „spravedlnost“ (správný překlad úvodu našeho evangelia tedy zní: „Varujte se konat vaši spravedlnost před lidmi ...“); jsou však mnohdy bohužel zatížena jakousi křesťanskou ideologií či nepochopením.

Slovo almužna je od řeckého slova *eleemosyne*, což znamená milosrdenství. Jde o mnohem více než o pár mincí do dlaně žebrákoví. Jde o to, že se máme stát milosrdnými, tedy velkorysími, odpouštějícími lidmi, se srdcem milým a otevřeným, že se máme stát Bohu podobnými, takovými, jak o Bohu hovoří prorok Joel.

Je to cíl vysoký, ale krásný, jediný, k němuž má člověk směřovat, chce-li se stát skutečně v plném smyslu člověkem. Je ovšem neuskutečnitelný bez modlitby. Modlitba však není odříkávání modlitbiček, nýbrž trávení času s Bohem, stálý život v jeho přítomnosti, který se stává stále intenzivnějším vztahem, ve kterém už slova nehrajou tu nejdůležitější roli. Je ovšem neuskutečnitelná bez půstu.

S postem se pojí další z postních ideologií, kvůli které půst ztratil svůj hluboký duchovní význam. Stal se z něj totiž obyčejný sebezápory, odřeknutí si „masa v den páteční“, atd. Ježíš po čtyřicetidenním hladovění odpoví na pokušitelovu nabídku, aby si přece z kamenů nadělal chleby. „Nejenom chlebem živ je člověk, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.“ Je otázka, zdali by tuto odpověď mohl dát jako sytý. Jsou prostě věci, které se navzájem vylučují. Postit se neznamena, že si něco odřeknu, ale že hladovím proto, abych něco získal. Stávám se citlivějším pro Boží přítomnost a modlitbu a díky tomu se také stávám milosrdnějším člověkem. Je to velice prosté a jednoduché, a není k tomu třeba vymýšlet další sebezápory.

L. Heryán, Exotem na této zemi - ukázka z knihy

DENÍK VENKOVSKÉHO FARÁŘE

Jana Rybáře a Josefa Beránka

(recenze knihy)

Josef Beránek si vyzpovídal před časem Petra Koláře, Václava Malého, Jana Sokola a Radima Palouše. Špičkou v jeho rozhovorech jsou poslední dva -

s Václavem Vackem a Janem Rybářem. Co je podstatné, to dal Josef Beránek najevo názvem svých rozhovorů s Janem Rybářem, navenek podobným knize Georse Bernanose či zfilmování Roberta Bressona, avšak uvnitř naprosto jiným obsahem. Jan Rybář je veskrze plný naděje, radosti, vtipu. Život zvládl. Protivětru si užil dost, když jako novic v roce 1950 spadl do komunistických plánů na likvidaci řeholních společenství. Když dělal v lese anebo skládal vagóny v Prefě. Neméně silný vítr zvládal v nových poměrech po roce 1989.

To venkovské pojetí v podání dvou zpovídaných kněží je velice podstatné. Janu Rybářovi se ve farnostech, které zmiňuje - hojně Rychnov nad Kněžnou a další - podařilo vyjádřit, že malá města mimo centrum dění skýtají vynikající příležitost pro dlouhodobou práci s lidmi. Jan Rybář se necítí být vzdělavcem, přiznává, že i se svěcením to bylo na hraně, zápasil se samotou bez ženy. To vše jej představuje jako pastýře, který je člověku nablízku. Pro obyčejného člověka je nanejvýš kompetentní. Kniha smířeného člověka, který směřuje vždy výš, je návodem pro přijetí sebe sama. A člověk nemusí být ihned duchovním nějaké církve.

A k stáru, je mu pětadesát, dostává nový vítr do plachet. Co by byla kniha bez citace papeže Františka. Několikrát na jedné stránce, vůbec tím nešetří, dává najevo, jak velice poslednímu papeži rozumí. Stařec dovede popsat proměnu osobnosti církevních autorit, protože ji prostě mohl dlouho pozorovat. Nesoudí, netepe. Je přece moravským katolíkem! Má pochopení pro mnohé projevy tradice, pochopí i temnější stránky rekatolizace. Můžete s ním nesouhlasit, což ostatně vítá jako vybidku k rozhovoru. Na druhou stranu, rozumí koncilním dokumentům bez velkoměstské opatrnosti kléru. Bez diplomacie nových ordinářů. Přiznává se, že mu tak velice záleží na Kristu, že i kanonický kodex poruší. Například: Podá rozvedeným a znovu sezdaným. Neřeší transsubstanciaci a dotek s chlebem a vínem při eucharistii bere jako fyzické setkání s tělesností Ježíšovou, projev lásky, objetí a blízkost. Nepíše tím nové kodexy, nedělá revoluci, ale rozpoznává místo a čas. Píše. Glosuje. Knihy za něj vydávají jiní. Naposled fejtonovou postillu „Musíš výš“ vydali v doplněném vydání jeho přátelé. Nerozumí si s počítačem, rozumí si s lidmi. Všemi menšími či většími tisky i recenzovanou knihou rozhovorů prolíná touha po Bibli, po evangeliu. Člověk je viděn jako komentář k evangeliu. Zeptal bych se jej, kde vzal jistotu, že mimo jednoho nezletilého učedníka byli ti ostatní ženatí chlapi. Na druhou stranu, nechal bych si vykládat v duchovní obnově, že Ježíšovo nekrvavé dobrovolné sebevydání přešlo to krvavé a vynucené. S Janem Rybářem jsme u oltáře ve večeřadle, ne na kalvárii. A na tom venkově je na to čas, chtělo by se říct. Jan Rybář se ale nevidí na vsích, spíše na sídlištích, kde dnes i bydlí. To je pro něj trutnovský venkov. Dá se toto pojetí přenést do měst? Je aplikovatelné dělnické kněžství i v jiných denominacích? Poslední otázkou mi po vydání těchto rozhovorů zůstává, kolik Janu Rybářovi podobných zralých mužů ještě kolem nás je? Co mohou říct, jak nás mohou pozvednout? František Lízna, další jezuita, píše sám. Ludvíka Ambrustera vyzpovídal Aleš Palán. Kdo bude další? Jsou takoví vůbec? Je naše neschopnost

vidět za okraj velkoměst anebo jsou opravdu ti další venkovští faráři spíše podobní tomu Bernanosovu?

Daniel Kvasnička, kazatel

VZPOMÍNKA NA JINDŘICHA MÁNKA

Narodil se 18. července 1912 v Raškovicích u dnešního Frýdku-Místku. Gymnázium absolvoval v Místku, v té době Frýdek-Místek nebyl ještě scelený, a poté pokračoval ve studiu teologie. Studia ukončil v roce 1937. Jeho závěrečná práce z roku 1936 nesla název „Comptova teorie náboženství“. Dne 17. října 1937 přijal kněžské svěcení. Působil nejprve v Pardubicích a následně byl ustanoven definitivním farářem v Heřmanově Městci. Zde zůstal do roku 1948.

V roce 1946 se stal, na základě obhájené dizertační práce „Ježiš výrokových historií“, doktorem teologie. Ve svých teologických studiích pokračoval v Anglii v Durhemu, kde se v zimním semestru 1946/1947 zabýval novozákonní vědou. Po svém návratu do Čech se Jindřich Mánek stal ředitelem bohoslovecké koleje Církve československé. Když v roce 1950 vznikla Husova československá bohoslovecká fakulta, působil zde jako řádný profesor, proděkan a stal se i jejím děkanem. Jeho vědecké dílo, které je dodnes pro církve pramenem a poučením, přineslo profesoru Mánkovi též členství v mezinárodní vědecké organizaci novozákonních badatelů „Societas Novi Testamenti Studiorum“. Působil též v letech 1960 - 1965 v Úřadu ústřední rady jako předseda prvního odboru. Od roku 1961 se v ekumenické skupině podílel na moderním překladu Nového zákona.

Jeho pozemský život se uzavřel 18. října 1977.

Blahoslav 2017

VÝSTAVA OBRAZŮ JAROSLAVA HEŘMANSKÉHO

Již desítka let uplynula od poslední výstavy Jaroslava Heřmanského v našem městě. Ta byla pořádána ještě jeho manželkou Annou Heřmanskou (rozenou Janatovou), v budově staré radnice. Její roli nyní převzal David Janata, který by opět rád připomněl tohoto mimořádného autora a jeho lásku k našemu regionu.

K vidění je jednak mnoho obrazů ze soukromých sbírek, také díla novodobých autorů a v neposlední řadě jedinečná rozpracovaná a nedokončená díla tohoto malíře, která ještě nikdy nespátřila světlo světa.

JAROSLAV HEŘMANSKÝ

Jaroslav Heřmanský se narodil 15. dubna roku 1907 v Heřmanově Městci, kde také prožil celé své mládí. Studoval na Akademii výtvarných umění v Praze (u profesorů Vratislava Nechleby, Jakuba Obrovského a Vladimíra Silovského).

Již na studia získával finance z prodeje svých vlastních obrazů. Po ukončení studií prožil celý život ve svém rodném městě a živil se jako malíř z povolání.

Ve své tvorbě zapojil Heřmanský veškeré výtvarné techniky - olejomalbu, malbu temperou, perokresbu i grafiku. Hlavním námětem jeho děl bylo především jeho milované rodné město a okolí (v mnoha podobách zachytil například zdejší kostel, zámek či zámecký park), dalšími náměty byly například městské události (pouť na náměstí, maškarní průvod) či figurální malba. Jeho práce mají cenu také z hlediska dokumentárně-topografického, jelikož zachycují mnoho, dnes již nenávratně přestavěných či zaniklých městských koutů, uliček, zákoutí či přírodních lokalit, obklopujících město.

Jeho díla byla vystavována v Pardubicích, Čáslavi, Litomyšli i dalších okolních městech. Mnohokrát mohli vidět jeho obrazy a grafiku také obyvatelé a návštěvníci Heřmanova Městce, kde byly výstavy pořádány pravidelně i po jeho smrti.

Dlouhá léta byl také aktivním členem pěveckého sboru Vlastislav a chrámového sboru při kostele sv. Bartoloměje. Zemřel náhle, 11. dubna roku 1964 a je pohřben na hřbitově v Heřmanově Městci. Zajímavostí je, že se v různých pramenech nachází odlišné roky úmrtí malíře (v některých publikacích je uveden nepravdivý rok 1967).

Jaroslav Heřmanský byl malířem a grafikem, který nadevše miloval své rodné město a jeho okolní krajinu. V Heřmanově Městci prožil celý svůj život, pracoval zde a tvořil. Po jeho boku stála a vždy ho plně podporovala jeho manželka, Anna Heřmanská, rozená Janatová.

V závěru nelze opomenout také Jaroslavova otce - Josefa Heřmanského, který byl další důležitou osobností našeho města. Zavedl zde totiž knihařskou živnost, prodej papírenského zboží a následně také knihkupectví. Po třiceti letech pátrání a čtení ve starých listinách sepsal Kroniku rodu Heřmanských a následně se stal kronikářem města.

David Janata

Výstava obrazů byla zahájena v pátek 7. 4. Trvat bude přesně měsíc - od 7. 4. 2017 do 7. 5. 2017. Navštívit ji můžete každý den, kromě pondělí a čtvrtka v dopoledních hodinách od 9. do 11. hodiny, v odpoledních pak od 14. do 17. hodiny. Ve svátcích bude přístupná stejně jako v klasický otevírací den. Vstupné dobrovolné.

Expozice nese název Retrospektiva k 110. výročí narození významného heřmanoměsteckého malíře Jaroslava Heřmanského; je vystavena v našem městě, konkrétně v Galerii Dvojdomek, a to v obou patrech budovy. Výstava je neprodejní, jelikož vystavená díla jsou zejména ze soukromých sbírek.

David Janata, organizátor výstavy

18. FARNÍ PRÁZDNINOVÝ TÁBOR

Datum konání: 15. 7. - 22. 7. 2017
Místo: tábořiště „Horky“ nedaleko Číhoště
(cca 7 km od Ledče nad Sázavou)
Cena: 1000 Kč
Pro účastníky: ve věku 7 - 14 let (včetně)
Vedoucí tábora: Denisa Vilimovská
(tel: 775 174 170, mail: denda.vilden@seznam.cz)
Termín podání přihlášek: 31. května 2017 (nejlépe e-mailem)
Platba: osobně nebo na účet: 1004261018 / 3030

PŘIHLÁŠKA NA TÁBOR

JMÉNO A PŘÍJMENÍ

DÍTĚTE:.....

DATUM

NAROZENÍ.....TRÍDA:.....

BYDLIŠTĚ.....PSČ:.....

JMÉNO

OTCE:.....

JMÉNO

MATKY:.....

TELEFON:.....E-mail:.....

Zvláštní upozornění rodičů (alergie, omezený sport – v jakém rozsahu, zakázané léky, atd.):

.....
.....

DATUM:.....

PODPIS RODIČE

ADOPCE NA DÁLKU

V neděli 9. dubna 2017 proběhl ve farnosti sv. Bartoloměje opět předvelikonoční minitrh, jehož výtěžek poslouží na úhradu školného jednoho ze čtyř adoptovaných dětí na dálku. Díky mnoha dobrodincům se podařila shromáždit částka 6.752 Kč. K dnešnímu dni je tak na účtu Adopce na dálku celková částka 23.590 Kč. V letošním roce nás čekají ještě tři platby školného. Zatím bylo zapláceno školné pouze pro Theresu Mary ve výši 6.000 Kč (dne 20.2.2017). S ohledem na celkovou částku však veškeré platby školného bez potíží zvládneme.

O smyslu podpory vzdělávání v životě těch nejchudších přinesl informace také poslední Bulletin ACHA Praha č. 3 (ze dne 15.3.2017):

Paní Caroline Nyerenda (38) je matkou pěti dětí. Díky Arcidiecézní charitě Praha se po dvaceti letech vrátila zpět na základní školu. Ve vzdělání pokračuje dál. Jejím snem je stát se učitelkou.

Paní Caroline není ve škole nováčkem. V dětství školu pravidelně navštěvovala, ale neuspěla ve státní závěrečné zkoušce, kterou v Zambii skládají všichni žáci na konci základní školy. Paní Caroline vzpomíná: „Mí rodiče neměli peníze na další studium. Pak jsem se provdala, přišly děti a na dlouhá léta šlo vzdělávání stranou.“

Příležitost znovu studovat přišla před sedmi lety. Arcidiecézní charita Praha otevřela v Mukonchi lekce základního vzdělávání pro dospělé. Navštěvovali je většinou lidé, kteří neuměli číst ani psát. Paní Caroline se rovnou zapsala do třídy pro pokročilé. Nechtěla získat jen základní gramotnost. Chtěla složit státní zkoušky a tím úspěšně absolvovat základní školu. Na konci roku 2014 se jí to podařilo. A nejen to. Chtěla ve vzdělávání pokračovat dál.

Paní Caroline nastoupila na střední školu.

„Naše vzdělávací kurzy pro dospělé měly původně pomoci těm, kteří jsou negramotní,” říká Aleš Vacek, zástupce Arcidiecézní charity Praha v Zambii. „Mile nás překvapil zájem několika absolventů o středoškolské vzdělání. Byla mezi nimi i paní Caroline.” Charita se proto dohodla se střední školou v Mukonchi na otevření večerního kurzu pro dospělé.

„Bylo to vůbec poprvé, kdy se něco takového zde v Mukonchi zavedlo, a já věděla, že tohle je pro mě šance. Museli jsme platit školní poplatky, byli jsme ve škole každý večer, ale to nás neodradilo. Na konci roku 2015 jsem úspěšně ukončila 8. třídu a mohla postoupit do vyššího ročníku,” říká paní Caroline.

V deváté přišla uniforma a počítač.

„Škola nám dala možnost pokračovat, ale také podmínku - denní studium. Probíhalo odpoledne. Ale znamenalo usednout do lavic ve třídě plné mladších žáků a znova obléknout školní uniformu. Mé děti se mi na začátku roku smály, když mě viděly odcházet na odpolední vyučování. Také ve škole a třídě to nebylo jiné, ale postupem doby se atmosféra změnila. Naši spolužáci poznali, že

školu bereme vážně a respektují nás. Obtížné bylo studium práce na počítači, ale díky paní učitelce a absolvování základního kurzu na PC v centru Adopce na dálku® během druhého trimestru, jsem já i mí kolegové udělali veliké pokroky,” vysvětluje paní Caroline.

Podpora rodiny je zásadní.

Manžel paní Caroline ji ve studiu povzbuzuje, i když ani on nemá pravidelný příjem. „Některé z mých kolegyň musely se studiem přestat. Jejich manželům se nelíbilo, že jsou často z domu.”

Rodina paní Caroline se žíví v zemědělství. V období dešťů pěstují kukuřici, podzemnici olejnou, sladké brambory a fazole. Na prodej vaří oblíbený místní nápoj z kukuřice - Munkoyo, aby měli na pokrytí školních výdajů pro děti a v posledních letech i pro maminku. Ta si vedle péče o rodinu, práce a studia najde čas i na pomoc ve své farnosti. Vede kroužek náboženství pro děti. Jejím velkým cílem je dokončit střední školu a studovat dál. Sní o tom stát se učitelkou.

Přeji vám radostné svátky a jménem dětí vám děkuji za jejich dlouholetou podporu.

Helena Polanská

PROGRAM XIII. ROČNÍKU FESTIVALU „HUDEBNÍ LÉTO V KOSTELE SV. BARTOLOMĚJE“:

11. 6. 2017 - zahajovací koncert - „Pocta vídeňským klasikům“

koncert věnovaný 190. výročí úmrtí L. van Beethovena

Komorní filharmonie Pardubice

Anna Paulová - klarinet / laureátka Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro 2015

Debashi Chaudhuri (Indie) - dirigent

*****

25. 6. 2017 - **Cigánski Diabli** (Slovensko) - „Ohnivá klasika“

externí koncert na nádvoří heřmanoměsteckého zámku

Unikátní projekt slovenského orchestru nabídne hudební aranžmá skladeb klasiků jako jsou J. Brahms, N. Paganini či G. Bizet v ohnivém spojení s hudebními žánry etno, world music, jazz, cikánská hudba, flamenco a mnohé další. Budeme svědky jedinečného stylu známého jako „Gypsy Devils Style“.

Předprodej vstupenek na TIC v Heřmanově Městci již běží!!!

*****

9. 7. 2017 - Žest'ový kvintet hudby Hradní stráže a Policie ČR - „Síla skvostů klasicismu“

*****

23. 7. 2017 - „Lesk a virtuozita duchovních písní a árií klasicismu“

Václav Uhlíř - varhany

Roman Janál - baryton

*****

6. 8. 2017 - Koncert účastníků Mezinárodních smyčcových kurzů v Litomyšli - „Mládí par excellence“

*****

20. 8. 2017 - „Mezi Salcburkem a Vídní“ - Duchovní hudba bratří Haydnů a W.A. Mozarta

Ensamble 18+, Bohuslav Matoušek - housle

Závěrečný koncert k poctě uzavře festivalový kruh opět u vídeňských klasiků

Koncerty se konají vždy v neděli v 17 hodin.

Marek Výborný

**JERUZALÉMŠTÍ ARCHEOLOGOVÉ TVRDÍ, ŽE OBJEVILI
DVANÁCTOU KUMRÁNSKOU JESKYNI**

Archeologové z Hebrejské univerzity v Jeruzalémě tvrdí, že objevili 12. kumránskou jeskyni. Místa v okolí Mrtvého moře se řadí mezi nejvýznamnější naleziště biblických svitků. Nově objevená jeskyně je však pravděpodobně vykradená.

„Je to jeden z nejvíce vzrušujících archeologických objevů a také nejdůležitější za posledních šedesát let v jeskyních v Kumránu,“ komentoval nový nález archeolog Oren Gutfeld, který spolu s Ahiadem Ovadou výzkum vedl.

Prohledání jeskyně na útesu západně od Kumránu poblíž severozápadního břehu Mrtvého moře podle badatelů prokázalo, že v jeskyni byly uloženy svitky, avšak v 50. letech byly beduíny vyrabovány. Badatelé nyní navrhují, aby se místo začalo nazývat 12. kumránská jeskyně.

Na nalezišti byly objeveny četné nádoby a víka z období druhého chrámu, avšak rozbité a prázdné. Nacházely se zde také dvě hlavy motyk z 50. let, které naznačují, že jeskyně byla vyrabována. *„Ačkoliv jsme nakonec nenalezli žádný svitek a namísto toho jsme objevili ‚pouze‘ kus srolovaného pergamenu zpracovaného pro psaní, nález bez pochyby ukazuje, že jeskyně osahovala svitky, které však byly ukradeny. Nález obsahuje nádoby, v nichž byly svitky a jejich obaly ukryty, kožený pásek k převázání svitků, kus látky, který svitky zavinovat, kousky kůže spojující úlomky a další,“* přiblížil Gutfeld.

„Dosud se mělo za to, že svitky od Mrtvého Moře se nacházely pouze v 11 jeskyních Kumránu, avšak nyní není pochyb, že toto je 12. jeskyně,“ řekl také Gutfeld. *„Díky tomuto nálezu (...) si již nemůžeme být jistí, že původní umístění (jeskyně 1-11), které se připisovalo svitkům, jež dorazily skrze beduínský trh, jsou přesná.“*

Archeologický průzkum je součástí „Operace svitky“, jež má systematicky prohledat jeskyně v judské poušti. Podle generálního ředitele Izraelského památkového úřadu Israele Haasona může poušť obsahovat další významné

nález. „Závodíme ale s časem, jelikož zloději po celém světě kradou kulturní dědictví kvůli finančnímu zisku,“ dodal.

V Kumránu byly dosud v polovině 20. století nalezeny svitky, které zde pravděpodobně zanechala komunita esejců. Většina pochází z období mezi roky 250 př. Kr. a 70 po Kr. Kumránské svitky je možné si prohlédnout také v digitální podobě.

zdroj a foto: *Hebrew University Jerusalem, únor 2017*

BENEFIČNÍ VEČER PRO ITIBO V KINĚ

Itibo je humanitární projekt zdravotnického zařízení pod záštitou organizace Adra o.p.s. v jihozápadní části Keni. Je zaměřený na poskytování zdravotní péče lidem ze širokého okolí a na vzdělávání zdravotnického personálu. Financování projektu je zabezpečeno sponzorskými dary, díky kterým již bylo umožněno zrekonstruování zchátralých ambulancí, laboratoře a také vybudování nových částí jako je zubní ambulance, porodnice nebo JIP. Na základě spolupráce s českými lékaři a lékařskými fakultami se do činnosti zapojuje množství lékařů či mediků z ČR. I díky této spolupráci se v Itibu ošetří kolem devíti tisíc pacientů ročně s různým typem zranění, v porodnici se narodí stovky dětí, či je zajištěna preventivní stomatologická péče. Opakovaným účastníkem misí je i vojenský kaplan AČR Tomáš Mlýnek.

„Každý, kdo jednou navštívil Afriku, i když třeba jen jako turista, musí počítat s tím, že zážitky z cesty v něm zanechají hluboké vzpomínky. Tak to bylo i u mě. V roce 1998 jsem jako turista navštívil Keňu a od té doby jsem byl přesvědčený, že se tam musím ještě někdy podívat a zapojit se do humanitární pomoci. Díky kontaktu s organizací Adra ČR v roce 2005 celý projekt započal. Dětem jsme v začátku projektu nebyli schopni pomoci, předali jsme pouze plyšové hračky od českých dárců. Pevně jsme věřili, že s vaší pomocí toto změním a nejenže děti dostanou plyšáky, ale hlavně léky, které jim zachrání život. Díky vám - sponzorům a drobným dárcům finančních prostředků, již několik let úspěšně ošetřujeme, léčíme a budujeme naše zdravotnické zařízení. Zachráněné životy už nepočítáme v desítkách...“ říká zakladatel projektu české nemocnice ITIBO v Keni, pardubický zdravotník Aleš Bárta.

V produkci HBO Europe natočila režisérka a kameramanka Olga Špátová dokument „Daleko za sluncem“, který vypráví příběh Aleše Bárty a Itiba. V rámci benefičního večera, který se uskuteční ve **čtvrtek 20. dubna od 18:00 hod. v kině**, uvede film osobně autorka Olga Špátová. Následovat bude beseda s Alešem Bártou, s vrchní sestrou Kardiologické kliniky Pardubické nemocnice Jiřinou Špelinovou a také se studentem 6. roč. Lékařské fakulty UK z Heřmanova Městce Pavlem Kabelem. V rámci večera vystoupí také s africkými spirituály soubor studentů Gymnázia Josefa Ressela v Chrudimi Kiese Nzamba.

Rezervovat místa na tento benefiční večer, který pořádá SPOKUL HM p.o. ve spolupráci s MO KDU-ČSL, a v rámci kterého budete mít možnost celý projekt také podpořit, si můžete rezervovat již nyní na www.kinohm.cz. Přijďte na program, jež osloví svojí autentičností a nasazením pro druhé, které dnes zdaleka není běžné. Setkání s Alešem Bártou Vás nenechá chladnými.

Marek Výborný

NOC KOSTELŮ 2017 - „CO SE NOSÍ V KOSTELÍCH“, HUDBA

I AUTORSKÉ ČTENÍ

Program Noci kostelů na 9. června 2017 nyní připravuje již více než 1000 kostelů a modliteben na území celé České republiky. Autorkou vizuálního stylu je rakouská grafička Vera Rieder. Mottem vizuálního stylu je každý rok jiný biblický verš, jehož součástí je právě slovo „noc“. V letošním roce je to verš 10,17 z knihy Moudrosti:

„Za dne jim byla záštitou, NOC prozářila hvězdami.“

Myšlenka otevřít kostely v noci vznikla před třinácti lety ve Vídni, kde také v roce 2005 proběhla první Noc kostelů - „Lange Nacht der Kirchen“. V roce 2009 překročila Noc kostelů hranice a otevřely se také kostely a modlitebny na několika místech v České republice. V roce 2010 se Noc kostelů konala již v celé České republice, v roce 2011 poprvé na Slovensku a o rok později také v Estonsku. V loňském roce se do Noci kostelů v České republice zapojilo více než 1400 kostelů, ve kterých připravili pořadatelé pro návštěvníky téměř 8 000 programů. O mimořádném zájmu veřejnosti o program Noci kostelů svědčí i 500 tisíc návštěvnických vstupů zaznamenaných během večera a noci.

Také letos budou moci návštěvníci ve stovkách otevřených kostelů poznávat a obdivovat duchovní a umělecké skvosty křesťanství, které nejsou pouze výrazem minulosti, ale i živé přítomnosti. O tom svědčí i bohatý kulturně-duchovní program, v němž opět nebudou chybět koncerty, komentované prohlídky, workshopy nebo divadelní představení, možnost nahlédnout do kostelních sakristií či klášterních zahrad, zkusit si zahrát na varhany, vystoupat na věže či sestoupit do starobylých krypt, prožít liturgii, nebo jen v tichém zastavení vnímat to, co bylo inspirací pro stavitele křesťanských chrámů.

Podrobnosti a program na všech místech ČR najdete na www.nockostelu.cz. Neváhejte vyrazit! V průběhu května budou k dispozici také speciální poutní pasy s programy v celém regionu. K dispozici budou v kostelích a sborech v našem městě.

Program Noci kostelů 2017 v Heřmanově Městci

Jsme rádi, že v rámci ekumenické spolupráce opět připravujeme společně zástupci všech tří křesťanských společenství pozvání a program Noci kostelů v Heřmanově Městci. A co nás v pátek 9. června čeká: začneme společně v 19:30 v kostele sv. Bartoloměje, kde po ekumenickém zahájení, přivítání a krátké modlitbě nabídneme téma „**Látky či oděvy v liturgii aneb co se v kostelích nosilo a nosí**“. Po loňské výstavě liturgických předmětů bude letos připravena malá výstava bohoslužebného oblečení s odborným výkladem a besedou. Následovat bude tradiční hudební program. Letošním minikoncertem pro Noc kostelů bude vystoupení **Královéhradeckého souboru lesních rohů** v dobových historických šatech. Společně potom zavítáme do evangelického sborového domu. Zde nám představí **Pavel Rejchrt vybrané texty ze své knihy „Varta verše“**. V Husově sboru se potom můžeme těšit na **recitál Oldřicha Janoty**. A Noc kostelů již tradičně uzavřeme modlitbou a ztišením nad slovy **modliteb významných osobností**. Program začne v 19:30 hod. v kostele sv. Bartoloměje, ve sboru ČCE ve 21:15 a v Husově sboru potom od 22:00.

Děkujeme exkluzivnímu partnerovi Noci kostelů v Heřmanově Městci, kterým je Restaurace Dymák. Již nyní oslovte a pozvěte své přátele, sousedy či známé. Noc kostelů je určena hlavně pro ty, kteří do našich kostelů a sborů běžně nepřijdou. Nebojte se je tedy oslovit a pozvat!

Marek Výborný

CHYSTANÉ AKCE V HEŘMANOVĚ MĚSTCI

do 7. 5. **Výstava obrazů Jaroslava Heřmanského** - v městské galerii v Židovském dvojdomku (viz článek)

Čtvrtek 20. 4. v 18.00 - Kino Heřmanův Městec

Benefiční večer pro ITIBO

Zdravotník Aleš Bárta a režisérka Olga Špátová uvedou dokument „Daleko za sluncem“, který představuje projekt české nemocnice v Keni a hlavně dobrovolnou práci českých lékařů a mediků v tomto krásném a velmi chudém koutu světa. O svoji zkušenost ze stáže v této nemocnici se s Vámi podělí také student 6. ročníku lékařské fakulty Univerzity Karlovy, občan Heřmanova Městce Pavel Kabele. V rámci večera vystoupí s africkými spirituály soubor GJR Chrudim Kiese Nzamba.

Neděle 23. 4. v 18.00 - Synagoga

*Jarní profilový koncert PS Vlastislav s hostem ESCUALO QUINTETEM
zazní tvorba českých i světových autorů a skladby Astora Paizozolly
v hudebním stylu Tango argentino*

Sobota 29. 4. v 16.00 - kostel sv. Bartoloměje

*Benefiční koncert pro Honzika
účinkuje: SAKO HM, PS Vlastislav a Klarinetové kvarteto ZUŠ
Lounských Praha 9*

Sobota 20.5.

*XIII. setkání pěveckých sborů v Heřmanově Městci
10.00 dopolední koncerty - kostel sv. Bartoloměje a Synagoga
15.00 vystoupení sborů na nádvoří heřmanoměsteckého zámku a
závěrečné společné vystoupení všech sborů se
Symfonickým orchestrem Konzervatoře Pardubice*

Pátek 2.6. v 18.00 - kostel Matky Boží

*Ekumenická bohoslužba pro děti
program pro děti a opékání uzeniny na evangelické faře*

Pátek 9.6. od 19:30 do 23:00

Noc kostelů 2017 (podrobnosti v samostatném článku)

M Á M A

je první slovo, které se člověk naučí.

*Je to nejdůležitější slovo ze všech, protože větší jistotu
než u maminky nikde na světě nenajdeme, ani kdyby nám
celý patřil. Svátek matek nám dává příležitost si to připomenout
a poděkovat za největší dar, který jsme dostali: za život ...*

Díky.

Příští číslo KZ vyjde o heřmanoměstecké pouti

Příspěvek na náklady tisku: 6,- Kč